

Nr 963

Av herrar **Mattsson** och **Nilsson** i Tvärålund, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 144, med förslag till affärstidslag.*

(Lika lydande med motion nr 788 i Första kammaren)

I proposition nr 144 framlägges förslag om ersättande av butikstängningslagen med en något friare reglering. Vanlig affärstid föreslås i lagen vara mellan klockan 8 och 20. Om det för särskilt fall är påkallat med hänsyn till allmänhetens intresse, skall kommunens styrelse eller nämnd som utses av fullmäktige i kommunen medge affärstid utöver den vanliga.

Av stort intresse härvidlag är möjligheterna för de s. k. närhetsbutikerna att kunna hålla öppet. Den utredning som föregått propositionen menar med närhetsbutik ett försäljningsställe, där man säljer varor som konsumenterna i stort sett dagligen har behov av. I många fall utgör närhetsbutiken ett mindre företag, ofta ett familjeföretag med inga eller ett fåtal anställda utöver familjemedlemmarna. Mindre lanthandelsbutiker har i stor utsträckning samma uppbyggnad. Nedan kommer de nämnda mindre företagen att betecknas som närhetsbutiker.

Rationaliseringen inom detaljhandeln har medfört att större affärsenheter uppstått. Antalet storinköp i dylika butiksformer har ökat avsevärt. Även om allmänheten godtagit utvecklingen mot de stora butiksenheterna, så kräver man att det dessutom skall finnas närhetsbutiker. Kravet finns såväl hos dem, som har möjligheter att flera gånger per vecka göra inköp i varuhus, som hos dem, som har närhetsbutiken som sitt huvudsakliga inköpsställe. Förutsättningen för att närhetsbutiken skall kunna fylla sin funktion är att såväl affärstid som sortiment smidigt anpassas till konsumenternas behov. Såväl utredningen som de remissinstanser som har uttalat sig i frågan har poängterat betydelsen av konsumenternas önskemål om smidig anpassning av tiderna. Föredraganden konstaterar att just i fråga om närhetsbutiken torde önskemålen om en friare förläggning av affärstiden vara särskilt uttalade.

För att kunna driva även en relativt liten närhetsbutik med lönsamhet behövs, med den konkurrens som råder, en relativt stor omsättning. Därför kan det inträffa att på vissa platser, där kundunderlaget är för litet för att en vanlig butik skall kunna drivas, denna ersättes med en kiosk. För allmänheten är det i första hand av intresse att man året om har tillgång till den service som en väl sorterad närhetsbutik kan ge. Även om kioskerna i många fall har uppnått hög standard vad beträffar storlek, hygien o. s. v., så bör närhetsbutiken vara förstahandslösningen då det gäller att tillgodose konsumenternas krav. Om däremot en närhetsbutik omöjligen kan åstad-

komma lönsamhet på en ort, kan en kiosk med ett avsevärt utvidgat sortiment utgöra en lösning. Detta bör beaktas vid dispensgivningen beträffande varor i kioskerna. Bristande lönsamhet för en närhetsbutik kan också lösas genom att ägaren dessutom driver en kiosk i anslutning till butiken, varvid vissa fördelar med större drift kan utnyttjas, såsom gemensamma inköps- och lagringsmöjligheter.

Av vad ovan sagts framgår att behovet av generositet gentemot närhetsbutikerna är stort vad beträffar affärstidens förlängning. Om det på en ort finns ett allmänt uttalat önskemål om att närhetsbutiken skall hållas öppen utöver vad lagförslaget medger, bör lagens tillämpningsföreskrifter ge långtgående dispensmöjligheter.

Ett speciellt stort problem utgör för närvarande servicen för turisterna. Närhetsbutikerna skulle kunna lämna en betydligt bättre service, om de kunde ha öppet på annan tid än den vanliga affärstiden. Ett stort antal människor tillbringar sin semester och sin veckoledighet på campingplatser och har då behov av att varje dag köpa t. ex. bröd, smör, mjölk samt kött- och fiskkonserver. Då åsamkas ökade kostnader, om de som nu är fallet inte från lördag middag till måndag morgon kan inköpa dylika förnödenheter. Ett ökat öppethållande är därför av stort intresse i landets turistområden. Om inga närhetsbutiker finns inom rimligt avstånd, bör kioskerna medges möjligheter att ha ett utökat sortiment.

Sammanfattningsvis bör framhållas vikten av att den mindre detaljhandeln beredes möjligheter att fortsätta att ge allmänheten sin service. För många som har svårigheter att utnyttja de stora varuhusen är närhetsbutikerna nödvändiga serviceinstitutioner. De handikappade, de äldre och de avsidens boende har intresse av att man inte genom någon form av lagstiftning försvårar de mindre företagens möjligheter att existera. Man bör i stället genom lagstiftningen ge närhetsbutikerna möjligheter att bestå och utvecklas och därmed ge allmänheten en bättre service.

Med hänvisning till det ovan anförda hemställes,

att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 144 måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att tillämpningsföreskrifterna må utformas så

1. att kommunens styrelse eller nämnd som utses av kommunen vid tillämpningen av affärstidslagen må iakttaga stor generositet vid medgivande av affärstid utöver den vanliga, i synnerhet inom utpräglade turistorter, i enlighet med vad i motionen anförts; samt

2. att kioskerna må medges att föra ett utökat varusortiment på orter där servicen i övrigt är otillfredsställande därför att inga närhetsbutiker finnes.

Stockholm den 22 november 1966

Lennart Mattsson (cp)

Jan-Ivan Nilsson (ep)